

Ordinarium et Canon Missae

SECUNDUM USUM

ECCLESIAE SARUM

Fuentes Litúrgicas

S. E. L. M.

Centro de Estudios Filosóficos Medievales

Universidad Nacional de Cuyo

Mendoza

2004

ORDINARIUM MISSÆ

Dum sacerdos induit se sacris vestibus, dicat Hymnum sequentem:

Veni creator Spiritus
Mentes tuorum visita,
imple superna gratia
quæ tu creasti pectora.

Qui Paraclitus diceris
Donum Dei altissimi,
Fons vivus ignis, karitas,
Et Spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
Dextræ Dei tu digitus:
Tu rite promisso Patris,
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus:
Infirma nostri corporis,
Virtute firmans perpeti

Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus:
Ductore sic te prævio,
Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem
Noscamus atque Filium:
Te utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.

Sit laus Patri cum Filio
Sancto simul Paraclito,
Nobisque mittat Filius
Carisma Sancti Spiritus.

Amen.

Emitte Spiritum tuum et creabuntur.
R. Et renovabis faciem terræ.

DEUS cui omne cor patet et omnis voluntas loquitur: et quem nullum latet secretum: purifica per infusionem Sancti Spiritus cogitationes cordis nostri: ut perfecte te diligere et digne laudare mereamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Ant. Introibo ad altare Dei.

JUDICA me Deus et discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo et doloso erue me. Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti et quare tristis incedo dum affligit me inimicus.

Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua.

Et introibo ad altare Dei: ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Confitebor tibi in cithara Deus, Deus meus: quare tristis es anima mea et quare conturbas me.

Spera in Deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus meus et Deus meus.

Gloria Patri et Filio: et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio et nunc et semper: et in sæcula sæculorum. Amen.

Ant. Introibo ad altare Dei, ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

AVE Maria gratia plena: Dominus tecum: benedicta tu in mulieribus et benedictus ventris tui Jesus.

His finitis, et Officio Missae inchoato, cum post Officium Gloria Patri incipitur, accedat sacerdos cum suis ministris ad gradum altaris, et dicat ipse confessionem, diacono assistente a dextris et subdiacono a sinistris. Hoc modo incipiendo:

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Confitemini Domino quoniam bonus.

R. Quoniam in sæculum misericordia ejus.

V. Confiteor Deo, beatæ Mariæ et omnibus Sanctis ejus et vobis: peccavi nimis cogitatione, locutione et opere: mea culpa, precor sanctam Mariam, omnes Sanctos Dei, et vos orare pro me.

R. Misereatur tui omnipotens Deus et dimittat omnia peccata tua, liberet te ab omni malo: conservet et confirmet in bono: et ad vitam perducatur æternam.

V. Amen.

R. Confiteor Deo, beatæ Mariæ et omnibus Sanctis ejus et tibi: peccavi nimis cogitatione, locutione et opere: mea culpa, precor sanctam Mariam, omnes Sanctos Dei, et te orare pro me.

V. Misereatur vestri omnipotens Deus et dimittat omnia peccata vestra, liberet vos ab omni malo: conservet et confirmet in bono: et ad vitam perducatur æternam.

R. Amen.

V. Absolutionem et remissionem omnium peccatorum vestrorum: spatium veræ penitentiae et emendationem vitæ, gratiam et consolationem Sancti Spiritus tribuat vo-

bis omnipotens et misericors Dominus.

R. Amen.

Et sciendum est, quod quicumque sacerdos Officium exsequatur, semper Episcopus, si præsens fuerit, ad gradum altaris dicat Confiteor, Misereatur et Absolutionem.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc et usque in sæculum.

Oremus.

Deinde, finitis precibus, sacerdos deosculetur diaconum, et postea subdiaconum, ita dicens:

HABETE osculum pacis et dilectionis, ut apti sitis sacrosancto altari, ad perficiendum officia divina.

Et hoc semper observetur per totum annum, nisi tantum in missis pro defunctis et in tribus proximis feriis ante Pascha.

His itaque peractis, ceroferarii candelabra cum cereis ad gradum altaris dimittant; deinde accedat sacerdos ad altare, et dicat in medio altaris, tacita voce, inclinatoque corpore et junctis manibus.

Oremus.

AUFER a nobis, quæsumus Domine, cunctas iniquitates nostras, ut ad sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum.

Tunc erigat se sacerdos et osculetur altare, et hoc in medio, et signet se in facie sua, dicens:

IN nomine Patris ✠ et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Deinde ponat diaconus thus in thuribulum, et dicat prius sacerdoti: Benedicite. Et sacerdos dicat, Dominus. Ab ipso benedicatur in cujus honore cremabitur. In nomine Patris &c.

Tunc diaconus, ei thuribulum tradens, deosculetur manus ejus, et ipse sacerdos thurificet medium altaris et utrumque cornu altaris, primo in dextera, secundo in sinistra parte, et iterum in medio.

Deinde ab ipso diacono ipse sacerdos thurificetur; et postea textum ministerio subdiaconi sacerdos deosculetur.

His itaque gestis in dextro cornu altaris cum diacono et subdiacono, Officium missae usque ad Orationem prosequatur, vel usque ad Gloria in excelsis, quando dicitur.

Et post Officium et Psalmum, repetatur Officium; et postea dicitur **Gloria Patri et Sicut erat**: tertio repetatur Officium. Et hoc per totum annum observetur, tam in Dominicis quam in festis sanctorum, et in octavis et infra quando chorus regitur, et in omnibus missis de sancta Maria per totum annum observetur; nisi in Dominica Passionis Domini et abhinc usque ad Coenam Domini, ad Missam scilicet de temporali tantum; tunc enim statim post Psalmum qui dicitur post Officium reincipiatur Officium, sine **Gloria Patri** post repetitionem Officii.

Principalis rector chori Officium missae a cantore quaerere debet, deinde illud socio suo intimare, et postea simul incipere; et similiter **Kyrie**, **Sequentia**, **Offertorium**, **Sanctus**, **Agnus**, et **Communio** quaerantur, intimentur et incipiuntur.

His finitis, et Officio missae inchoato, cum post Officium **Gloria Patri** incipitur, tunc accedant ministri ad altare ordinatim, primo ceroferarii duo pariter incedentes, deinde thuribularii, post subdiaconus, exinde diaconus, post eum sacerdos; diacono et subdiacono casulis indutis, scilicet quotie per Adventum et a Septuagesima usque ad Coenam Domini, quando de temporali dicitur missa, nisi in vigiliis et Quatuor temporibus, manus tamen ad modum sacerdotis non habentibus;

coeteris vero ministris, scilicet ceroferariis, thuribulariis et acolyto, in albis cum amictibus existentibus. In aliis vero temporibus anni, quando de temporali dicitur missa, et in festis sanctorum totius anni, utantur diaconus et subdiaconus dalmaticis et tunicis, nisi in vigiliis et Quatuor temporibus, et nisi in vigilia Paschae et Pentecostes et Nativitatis Domini, si in Dominica continerit, et excepto jejunio Quatuor temporum quod celebratur in hebdomada Pentecostes; tunc dalmaticis et tunicis indui debent. In die Paraceves et in Rogationibus ad missam jujunii et processionis et in missis dominicalibus et sanctorum quae in capitulo dicuntur; tunc enim albis cum amictibus utantur; ita tamen quod in tempore Paschali de quocumque dicitur missa, nisi in Inventionem sanctae Crucis, utantur ministri altaris vestimentis albis ad missam. Similiter fiat in festo Annunciationis beatae Mariae et in Conceptione ejusdem et in utroque festo sancti Michaelis et in festo Johannis apostoli in hebdomada Nativitatis Domini et per octavas et in octavis Assumptionis et Nativitatis beatae Mariae et in commemorationibus ejusdem per totum annum et per octavas et in octavis Dedicationis ecclesiae. Rubeis vero utantur vestimentis omnibus Dominicis per annum extra tempus Paschae, quando de Dominica agitur, et in quarta feria in Capite jejunii et in Coena Domini et in utroque festo

sanctae Crucis, in quolibet festo martyrum, apostolorum et evangelistarum extra tempus Paschae. In omnibus autem festis unius confessoris vel plurimorum confessorum, utantur vestimentis crocei coloris.

Quo facto, sacerdos et sui ministri in sedibus paratis se recipiant et expectent usque ad Gloria in excelsis, quod incipiatur semper in medio altaris quandocunque dicitur.

Omnibus Dominicis per annum quando Gloria in excelsis dicitur, dicitur unum istorum pro dispositione cantoris:

GLORIA in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam, Domine Deus, Rex cælestis, Deus, Pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Jesu Christe, *Spiritus et alme orphanorum paraclete*, Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris, *Primogenitus Mariae virginis matris*. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram, *Ad Mariae gloriam*. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus, *Mariam sanctificans*. Tu solus Dominus, *Mariam gubernans*. Tu solus Altissimus, *Mariam coro-*

nans, Jesu Christe. Cum Sancto Spiritu, in gloria Dei Patris. Amen.

In omnibus aliis missis quando dicendum est, dicitur sine prosa. Post inceptionem Gloria in excelsis divertat se sacerdos ad dextrum cornu altaris, et ministri cum eo prosequentes, diaconus a dextris et subdiaconus a sinistris, submissa voce dicant idem. In duplicibus festis, principalis rector chori Gloria in excelsis quando debet dici quaerat a cantore et sacerdote injungat.

Notandum est, quod omnes clerici stare tenentur ad missam, nisi dum lectio Epistolae legitur et Graduale et Alleluia vel Tractus cantatur. In duplicibus tamen festis, stare tenentur omnes dum a choro Alleluia canitur. Pueri vero semper sint stantes ad missam choro canente; rectores vero chori, cum duo tantum habentur, sequantur per omnia regulam clericorum de secunda forma ad Vesperas, Matutinas et ad Missam; nisi quod semper dum chorus canit Alleluia stare tenentur, et in inceptionibus cantuum ad Missam ad altare se convertant. In duplicibus festis, omnes rectores chori imitentur omnia ut supra.

Et notandum est quod omnes clerici conversi ad altare stare tenentur dum ad Missam Gloria in excelsis inchoatur, quousque chorus cantet: et in eodem hymno ad haec verba Adoramus te, et ad haec verba

Suscipe deprecationem nostram, et in fine ejusdem cum dicitur Jesu Christe cum Sancto Spiritu in gloria Dei usque ad Epistolam vel Lectionem.

His itaque peractis, factoque signaculo crucis in facie sua, vertat se sacerdos ad populum, elevatisque aliquantulum brachiis junctisque manibus, dicat hoc modo:

Dominus vobiscum.

Et chorus respondeat. Et cum spiritu tuo. Sub eodem tono. Et iterum revertat se sacerdos ad altare, et dicat hoc modo:

Oremus.

Quotiescunque dicitur Dominus vobiscum ad Missam, semper sub eodem tono dicitur similiter et Oremus; nisi in Praefationibus et nisi in Missa Sponsalium cum fit benedictio super sponsum et sponsam ante Pax Domini.

Deinde dicitur oratio, sic determinando:

Per omnia saecula saeculorum.

Amen.

Et si aliqua Memoria habenda est, iterum dicat sacerdos Oremus ut supra. Et quando sunt plures collectae dicendae, tunc omnes Orationes quae sequuntur sub uno Per Dominum et uno Oremus dicuntur. Ita tamen quod septenarium numerum

excedere non debent secundum usum Ecclesiae Sarum.

Et semper dum stat sacerdos ad officium missae, post eum stet diaconus directe in proximo gradu, et subdiaconus simili modo directe in secundo gradu, post diaconum: ita quod quoties sacerdos ad populum se convertit, diaconus similiter se convertat. Subdiaconus vero interim genuflectendo, de capsula sacerdotis aptanda subministret. Et si episcopus celebraverit, omnes diaconi in gradu diaconorum consistent, principali diacono medium locum inter eos obtinente. Simili modo in gradu subdiaconorum se habeant, coeteris omnibus diaconis et subdiaconis gestum principalis diaconi et principalis subdiaconi imitantibus; excepto quod principalis subdiaconus sacerdoti ad populum convertendi solus subministret.

Sciendum est autem quod quicquid a sacerdote dicitur ante Epistolam, in dextro cornu altaris expleatur; praeter inceptionem Gloria in excelsis. Similiter fiat post perceptionem sacramenti. Coetera omnia in medio altaris expleantur, nisi forte diaconus defuerit. Tunc enim in sinistro cornu altaris legatur Evangelium.

Post Introitum vero Missae, unus ceroferariorum panem, vinum, et aquam, quae ad Eucharistiae ministrationem disponuntur, deferat; reli-

quus vero pelvim cum aqua et manutergio portet.

Chorum licet ingredi usque ad completorium primae Collectae.

Dictoque, Graduale, Alleluia vel Sequentia vel Tractu a sacerdote privatim cum suis ministris, accipiat subdiaconus panem et vinum et aquam cum calice, et ea praeparet ad Eucharistiae ministrationem; benedictione prius aquae a sacerdote petita hoc modo Benedicite, sic respondeat sacerdos: Dominus. Ab eo sit benedicta de cujus latere exivit sanguis et aqua. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Sacerdos vero interim sedeat in sede sua.

DOMINUS aperiatur mihi os ad legendum et nobis aures ad intelligendum sanctum Evangelium pacis. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Da mihi, Domine, sermonem rectum et benesonantem in os meum, ut placeant tibi verba mea; et omnibus audientibus propter nomen tuum in vitam aeternam. Amen.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

✠ Sequentia sancti Evangelii secundum N.

R. Gloria tibi, Domine.

Evangelium

R. Laus tibi, Christe.

Per Evangelica dicta deleantur nostra delicta.

CREDO in unum Deum. Patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae, visibilium omnium, et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de caelis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis: sub Pontio Pilato passus, et sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas. Et ascendit in caelum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos et mortuos: cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dominum, et vivificantem: qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam, sanctam, catholicam et apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi saeculi. Amen.

Post inceptionem Credo in unum Deum, reversis ministris de pulpito ad altare, diaconus librum Evangelii sacerdoti porrigat deosculandum, vel alias Textum accipiens de manu subdiaconi, ipsum sacerdoti porrigat in dextris ejus osculandum; deinde acolyto ministrante subdiacono, subdiaconus ipsi diacono.

Postea sequatur:

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo. Et Oremus. Deinde dicitur Offertorium.

Post Offertorium vero porrigat diaconus sacerdoti calicem cum patena et sacrificio, et osculetur manum ejus utraque vice. Ipse vero accipiens ab eo calicem, diligenter ponat in loco suo debito super medium altare; et inclinato parumper elevet calicem utraque manu, offerens sacrificium Domino, dicendo hanc Orationem:

SUSCIPE, Sancta Trinitas, hanc oblationem, quem ego indignus peccator offero in honore tuo, beatæ Mariæ et omnium Sanctorum tuorum, pro peccatis et offensionibus meis: et pro salute vivorum et requie omnium fidelium defunctorum.

IN nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti acceptum sit omnipotenti Deo hoc sacrificium.

Dictaque oratione, reponat calicem et cooperiat eum corporalibus, ponatque panem super corporalia decenter ante calicem vinum et aquam continentem; et osculetur patenam, et reponat eum a dextris sacrificii super altare, sub corporalibus parum cooperiundo. Hoc peracto, accipiat thuribulum a diacono et thurificet sacrificium, videlicet ultra ter signum crucis faciens et in circuitu et ex utraque parte calicis et sacrificii; deinde locum ter inter se et altare. Et dum thurificat, dicat versum sequentem:

DIRIGATUR, Domine, ad te oratio mea: sicut incensum in conspectu tuo.

Postea thurificetur ipse sacerdos ab ipso diacono, et subdiaconus deferat ei Textum deosculandum: deinde acolytus thurificet chorum, incipiens a rectoribus chori; deinde superiorem gradum ex parte decani, incipiens ab ipso decano vel a proximiori stallo, eo absente; postea superiorem gradum ex parte cantoris: eodem ordine secundas, exinde primas formas; ita quod ipse puer singulos clericos incensando illis inclinet, subsequente eum subdiacono cum Textu ab omnibus deosculando.

Si episcopus celebraverit et duplex festum fuerit, duo pueri venient cum thuribus cum duobus Textibus vel reliquiis. Si autem epis-

copus non celebraverit et duplex festum fuerit, Textum deferat acolytus ex parte cantoris.

Primo autem thurificandus est cantor qui stat in medio chori cum caeteris rectoribus chori, scilicet in festis majoribus duplicibus tantum: deinde principales rectores chori ex utraque parte sui; exinde duo rectores secundarii; postea chorus more solito; eodem quoque ordine sequantur Textus.

Quando vero non dicitur **Credo** tunc immediate post **Oremus** et **Offertorium** accedat diaconus et offerat sacerdoti calicem cum patena; et coetera solito more expleantur; et thuricet sacrificium more solito: sed chorus non thurificetur. Nunquam enim incensatur chorus post Evangelium ad missam nisi quando dicitur **Credo**; sed tunc semper.

His itaque peractis, eat sacerdos ad dextrum cornu altaris, et abluat manus dicens:

MUNDA me, Domine, ab omni inquinamento mentis et corporis; ut possim mundus implere opus sanctum Domini.

Diacono interim ipsum altare in sinistro cornu thurificante et reliquias more solito in circuitu.

Ablutis manibus sacerdos revertat se ad altare ad divinum officium

exsequendum; et diaconus et subdiaconus in gradibus suis ordinate supradicto modo se teneant.

Deinde revertat se, et stans ante altare, inclinatoque capite et corpore, junctis manibus dicat hanc orationem.

IN spiritu humilitatis et in animo contrito suscipiamur, Domine, a te: et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo, ut a te suscipiatur hodie, et placeat tibi, Domine Deus meus.

Et erigens se, deosculatur altare a dextris sacrificii; et dans benedictionem ultra sacrificium, postea signet se dicens:

IN nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.

Deinde vertat se ad populum, et tacita voce dicat:

ORATE fratres et sorores pro me, ut meum pariterque vestrum acceptum sit Domino Deo nostro sacrificium.

Responsio clerici privatim: Spiritus Sancti gratia illuminet cor tuum et labia tua, et accipiet Dominus digne hoc sacrificium laudis de manibus tuis pro peccatis et offensionibus nostris.

In missis vero pro defunctis, post ablutionem manuum sacerdotis, sta-

tim incipiat sacerdos junctis manibus in medio altaris, conversus ad altare, dicens:

Hostias et preces tibi, Domine, offerimus

Et chorus cantando respondeat,

TU suscipe pro animabus illis, quarum hodie memoriam agimus: fac eas, Domine, de morte transire ad vitam.

Et interim dicat sacerdos,

In spiritu humilitatis. Deinde statim dicat, conversus ad populum, tacita voce:

ORATE fratres et sorores pro fidelibus defunctis.

Responsio clerici cantando.

REQUIEM aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis, quam olim Abrahae promisist et semini ejus.

Notandum est quod in omnibus missis pro corpore praesenti, et in anniversariis cujus cunque fuerint, et in trigintalibus, dicitur Hostias et preces, cum versu Requiem aeternam et Quam olim. In omnibus vero aliis missis pro defunctis non dicuntur, nec in die Animarum.

Et reversus ad altare, sacerdos secretas orationes dicat, juxta numerum et ordinem antedictarum ante Epistolam, ita incipiens, Oremus.

Quibus finitis, dicat sacerdos aperta voce, Per omnia saecula saeculorum; manibus non levatis donec dicitur Sursum corda. Et tunc accipiat subdiaconus offertorium et patenam de manu diaconi, ipsam patenam tenendam quousque Pater noster dicitur, quam acolyto offertorio cooperatam committat, in gradu scilicet post diaconum interim constituto. Quod etiam observetur in omni missa ad autenticum altare celebranda per totum annum, nisi tantum in missis pro defunctis; tamen in die Animarum observabitur. Dicat sacerdos Secretam.

Hoc modo incipientur omnes praefationes ad missum per totum annum, tam in feriis quam in festis:

PER omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Hic elevat Sacerdos manus, dicens,

V. Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Hæc præfatio est quotidiana.

VERE dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere: Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus: per Christum Dominum nostrum: Per quem majestatem tuam laudant Angeli: adorant Dominationes, tremunt Potestates, cæli cælorumque Virtutes ac beata Seraphim socia exultatione concelebrant, cum quibus et nostras voces ut admitti jubeas deprecamur supplici confessione dicentes:

PRÆFATIONES PROPRIÆ

DE NATIVITATE DOMINI.

Hæc Præfatio dicitur in Nativitate Domini ad omnes missas, et quotidie per hebdomadam, et in die Circumcisionis, et in omnibus missis de Sancta Maria ab hac die usque ad Purificationem, et etiam in die Purificationis. Dicatur etiam in missis de Corpore Christi. Dicatur etiam in Festo Corporis Christi et in Octavis ejusdem, et infra, quando de eo fit servitium. Dicatur etiam in commemoratione ejusdem.

Communicantes vero dicitur tantum usque ad Circumcisionem et in die Circumcisionis.

Æterne Deus; Quia per incarnati Verbi mysterium nova mentis nos-

tra oculis lux tua claritatis infulsit: ut dum visibiliter Deum cognoscimus, per hunc in invisibilium amorem rapiamur. Et ideo cum Angelis, *etc.*

Nota quod infra Canonem ad primam missam in nocte Nativitatis Domini dicitur Communicantes et noctem sacratissimam, *etc.* Ad omnes alias missas dicitur diem sacratissimum.

COMMUNICANTES et diem sacratissimum celebrantes, quo beata Maria intemerata virginitas huic mundo edidit Salvatorem; Sed et memoriam venerantes Imprimis ejusdem gloriosa semper Virginis Mariæ genetricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi; Sed et beatorum, *etc.*

IN DIE EPIPHANÆ, et per Octavas et in Octavis.

Æterne Deus; Quia cum Unigenitus tuus in substantia nostra carnis apparuit, in novam nos immortalitatis sua lucem reparavit. Et ideo cum Angelis, *etc.*

Infra Canonem.

COMMUNICANTES et diem sacratissimum celebrantes quo Unigenitus tuus in tua tecum gloria coeternus, in veritate carnis nostra visibiliter corporalis apparuit; Sed et memoriam venerantes, Imprimis

gloriosæ semper Virginis Maria genetricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi; Sed et beatorum, *etc.*

IN FERIA IV. IN CAPITE JEJUNII.

Et in omni missa de jejunio abhinc
usque ad Cœnam Domini.

Æterne Deus; Qui corporali jejunio vitia comprimis, mentem elevas, virtutem largiris et præmia; Per Christum Dominum nostrum; PER quem Majestatem tuam, *etc.*

Nota quod in Dominicis per Quadragesimam dicitur Præfatio quotidiana, Per quem Majestatem.

In Cœna Domini etiam Præfatio quotidiana dicitur, et Infra Canonem tam ab episcopo quam a sacerdote dicitur.

COMMUNICANTES et diem sacratissimum celebrantes quo Dominus noster Jesus Christus pro nobis traditus est; Sed et memoriam venerantes, Inprimis gloriosa semper virginis Mariæ genetricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi; Sed et beatorum, *etc.*

Hanc igitur oblationem servitutis nostra, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus ob diem in qua Dominus noster Jesus Christus tradidit discipulis suis Corporis et

Sanguinis sui mysteria celebranda, quæsumus, Domine, ut, *etc.* QUAM oblationem, *etc.*

Qui pridie quam pateretur pro nostra omniumque salute hoc est hodie, accepit panem in sanctas et venerabiles manus suas; et, elevatis oculis in cœlum ad te Deum Patrem, *etc.*

IN DIE PASCHÆ

et per totam hebdomadam et in omnibus Dominicis usque ad Ascensionem, quando de Dominica sive de Pascha dicitur missa. Sed in vigilia Paschæ tantum dicitur in Præfatione, Sed in hac potissimum nocte. Communicantes vero et Hanc igitur per hebdomadam et in octavis Paschæ tantum dicuntur: ita quod in vigilia Paschæ tantum dicitur noctem sacratissimam; in die vero Paschæ et alias quando dicitur, dicitur diem sacratissimum.

Æterne Deus; Et te quidem omni tempore, sed in hac potissimum die gloriosius prædicare, cum Pascha nostrum immolatus est Christus. Ipse enim verus est Agnus qui abstulit peccata mundi, qui mortem nostram moriendo destruxit, et vitam resurgendo reparavit. Et ideo cum Angelis, *etc.*

Infra Canonem.

COMMUNICANTES et diem sacratissimum (*vel* et noctem sacra-

tissimam) celebrantes Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi secundum carnem, Sed et memoriam venerantes, In primis gloriosæ semper virginis Mariæ, genetricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi, Sed et beatorum, etc.

HANC igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et Spiritu Sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus, Domine, ut etc.

**IN DIE ASCENSIONIS DOMINI,
et per octavas, et in octavis, et in
Dominica infra octavas quando cle
Dominica agitur.**

Æterne Deus; Per Christum Dominum nostrum, Qui post Resurrectionem suam omnibus discipulis suis manifestus apparuit et ipsis cernentibus est elevatus in cœlum, ut nos divinitatis suæ tribueret esse participes. Et ideo cum Angelis, etc.

**IN DIE PENTECOSTES
et per hebdomadam, et in omnibus
missis de Sancto Spiritu.**

**Communicantes et Hanc igitur in
die Pentecostes, et abhinc usque ad
festum Sanctæ Trinitatis dicuntur
tantum.**

Æterne Deus; Per Christum Dominum nostrum, Qui ascendens super omnes cœlos, sedensque ad dexteram tuam promissum Spiritum Sanctum hodierna die in filios adoptionis effudit. Quapropter profusis gaudiis totus in orbe terrarum mundus exultat, sed et supernæ virtutes atque angelicæ potestates hymnum gloriæ tuæ concinunt, sine fine dicentes, SANCTUS, etc.

Infra Canonem.

COMMUNICANTES et diem sacratissimum Pentecostes celebrantes, quo Spiritus Sanctus apostolis in igneis linguis apparuit; Sed et memoriam venerantes, In primis, etc.

HANC igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et Spiritu Sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus, Domine, ut etc.

**IN FESTO TRINITATIS,
et in omnibus Dominicis usque ad
Adventum Domini, et in omni
missa sponsalium.**

Æterne Deus; Qui cum Unigenito Filio tuo et Spiritu Sancto unus es Deus, unus es Dominus, non in unius singularitate Personæ, sed in unius Trinitate Substantiæ. Quod

enim de tua gloria revelante te credimus, hoc de Filio tuo, hoc de Spiritu Sancto, sine differentia discretionis sentimus : Ut, in confessione veræ sempiternæque Deitatis, et in Personis proprietas et in Essentia unitas et in Majestate adoretur æqualitas: Quam laudant Angeli atque Archangeli, Cherubim quoque ac Seraphim, qui non cessant clamare, una voce dicentes, SANCTUS, etc.

IN FESTIS APOSTOLORUM, et Evangelistarum, præterquam in festo Sancti Johannis Ap. et Evan. in hebdomada Nativitatis Domini. In Octavis vero ejusdem dicetur, et in Festo ejus in tempore Paschali.

Æterne Deus; Et te, Domine, suppliciter exorare ut gregem tuum, Pastor æterne, non deseras, sed per beatos Apostolos tuos continua protectione custodias; ut iisdem rectoribus gubernetur quos operis tui vicarios eidem contulisti præesse pastores. ET ideo cum Angelis, etc.

IN UTROQUE FESTO SANCTÆ CRUCIS et in Commemorationibus ejusdem per totum annum.

Æterne Deus; Qui salutem humani generis in ligno crucis constituisti, ut unde mors oriebatur, inde vita resurgeret, et qui in ligno vicerat in ligno quoque vinceretur; Per Chris-

tum Dominum nostrum; Per quem Majestatem tuam laudant angeli, etc.

IN OMNI FESTO B. MARIÆ V.

Æterne Deus; Et te in veneratione beatæ et gloriosæ semper Virginis Mariæ exsultantibus animis laudare, benedicere, et prædicare: Quæ et Unigenitum tuum Sancti Spiritus obumbratione concepit, et, virginitatis gloria permanente, huic mundo lumen æternum effudit Jesum Christum Dominum nostrum; Per quem Majestatem, etc.

Sequitur Sanctus. Dum sacerdos dicit Sanctus, sanctus, erigat parumper brachia sua et jungat manus suas, usque ad hæc verba In nomine Domine: tunc semper signet se in facie sua,

SANCTUS, Sanctus, Sanctus Dominus, Deus Sabaoth. Pleni sunt cæli et terra gloria tua. Hosanna in excelsis. Benedictus, qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

Dum Sacerdos dicit Sanctus, Sanctus, erigat parumper brachia sua, et jungat manus suas usque ad hæc verba In Nomine Domini; tunc semper signet se in facie sua.

Deinde confestim, manibus junctis et elevatis oculis, incipiat Canonem Missæ,

Canon Missae

TE IGITUR, clementissime Pater, per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus, ac petimus, uti accepta habeas et benedicas hæc ✠ dona, hæc ✠ munera, hæc sancta ✠ sacrificia illibata, in primis, quæ tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta catholica: quam pacificare, custodire, adunare et regere digneris toto orbe terrarum: una cum famulo tuo Papa nostro **N.** et Antistite nostro **N.** et omnibus orthodoxis, atque catholicae et apostolicae fidei cultoribus.

Hic oret pro vivis.

MEMENTO, Domine, famulorum famularumque tuarum **N.** et **N.** et omnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est et nota devotio, pro quibus tibi offerimus: vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, pro se suisque omnibus: pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolumitatis suæ: tibi que reddunt vota sua æterno Deo, vivo et vero.

Infra Actionem

COMMUNICANTES, et memoriam venerantes, in primis gloriosæ semper Virginis Mariæ, Genitricis Dei et Domini nostri Jesu Christi: sed et beatorum Apostolorum ac

Martyrum tuorum, Petri et Pauli, Andreae, Jacobi, Joannis, Thomae, Jacobi, Philippi, Bartholemæi, Matthæi, Simonis et Thaddæi: Lini, Cleti, Clementis, Xysti, Corne-
lii, Cypriani, Laurentii, Chrysogoni, Joannis et Pauli, Cosmæ et Damiani: et omnium Sanctorum tuorum; quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuæ muniamur auxilio. Per eundem Christum, Dominum nostrum.

Amen.

Hic respiciat hostiam cum magna veneratione, dicens:

HANC igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quæsumus, Domine, ut placatus accipias: diesque nostros in tua pace disponas, atque ab æterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum jubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Hic iterum respiciat hostiam dicens:

QUAM oblationem tu, Deus, in omnibus, quæsumus, bene✠dictam, adscrip✠tam, ra✠tam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris: ut nobis Cor✠pus, et San✠guis fiat dilectissimi Filii tui, Domini nostri Jesu Christi.

Hic erigat sacerdos manus et jungat: et postea tergat digitos, et elevat hostiam, dicens:

QUI pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in cælum **Hic eleuet oculos suos** ad te Deum, Patrem suum omnipotentem, **Hic inclinet se et postea eleuet paululum, dicens** tibi gratias agens, bene✠dixit, fregit, **Hic tangat hostiam** deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et manducate ex hoc omnes.

Hoc est enim Corpus meum

Et debent ista verba proferri cum uno spiritu et sub una prolatione, nulla pausatione interposita.

Post hæc verba inclinet se sacerdos ad hostiam et postea eleuet eam supra frontem ut possit a populo videri, et reverenter illam reponat ante calicem in modum crucis per eandem factæ; et tunc discooperiat calicem et teneat inter manus suas, non disjugendo pollicem ab indice nisi dum facit benedictiones tantum, ita dicens:

SIMILI modo postquam cænatum est, accipiens et hunc præclarum Calicem in sanctas ac venerabiles manus suas: item tibi **Hic inclinet se dicens** gratias agens, bene✠dixit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et bibite ex eo omnes.

Hic eleuet sacerdos parumper calicem, ita dicens

Hic est enim Calix Sanguinis mei, novi et æterni testamenti: mysterium fidei: qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

Hic eleuet calicem usque ad pectus vel ultra caput, dicens:

Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.

Hic reponat calicem et fricet digitos suos ultra calicem propter micas, et cooperiat calicem.

Deinde eleuet brachia sua in modum crucis, junctis digitis, usque ad de tuis donis ac datis.

UNDE et memores, Domine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta, ejusdem Christi Filii tui, Domini nostri, tam beatæ passionis, nec non ab inferis resurrectionis, sed et in cælos gloriosæ ascensionis: offerimus præclaræ majestati tuæ de tuis donis ac datis, hostiam puram, hostiam ✠ sanctam, hostiam ✠ immaculatam, Panem ✠ sanctum vitæ æternæ, et Calicem ✠ salutis perpetuæ.

SUPRA quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris: et accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui justii Abel, et sacrificium Patriarchæ nostri Abrahamæ: et quod tibi obtulit summus sa-

cerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam hostiam.

Hic sacerdos, corpore inclinato et cancellatis manibus, dicat Supplices te rogamus usque ad ex hac altaris participatione. *Et tunc erigat se, deosculans altare a dextris sacrificii, et faciat signum crucis super hostiam et calicem et in facie sua, cum dicat* omni benedictione cælesti.

SUPPLICES te rogamus, omnipotens Deus: jube hæc perferri per manus sancti Angeli tui in sublime altare tuum, in conspectu divinæ majestatis tuæ: ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum Filii tui Corꝫpus, et Sanꝫguinem sumpserimus, omni benedictione cælesti et gratia repleamur. Per eundem Christum, Dominum nostrum. Amen.

Hic oret pro mortuis

Memento etiam, Domine, famulorum famularumque tuarum N. et N., qui nos præcesserunt cum signo fidei, et dormiunt in somno pacis.

IPSIS, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus locum refrigerii, lucis et pacis ut indulgeas, deprecamur. Per eundem Christum, Dominum nostrum. Amen.

Hic percutiat pectus suum semel, dicens:

NOBIS quoque peccatoribus famulis tuis, de multitudine miseracionem tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris, cum tuis sanctis Apostolis et Martyribus: cum Joanne, Stephano, Matthia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Cæcelia, Anastasia, et omnibus Sanctis tuis: intra quorum nos consortium, non æstimator meriti, sed veniæ, quæsumus, largitor admitte. Per Christum Dominum nostrum.

PER quem hæc omnia, Domine, semper bona creas, sanctiꝫficas, viviꝫficas, beneꝫdicis et præstas nobis.

Hic sacerdos discooperiat calicem, et faciat signaculum crucis cum hostia quinquies. Primo, ultra calicem ex utraque parte; secundo, calice æquale; tertio, infra calicem; quarto, sicut primo; quinto, ante calicem.

PER ipꝫsum, et cum ipꝫso, et in ipꝫso, est tibi Deo Patri ꝫ omnipotenti, in unitate Spiritus ꝫ Sancti, omnis honor, et gloria.

Hic cooperiat sacerdos calicem, et teneat manus suas super altare usque dum dicitur Pater noster, ita dicens:

PER omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

OREMUS: Præceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere:

Hic accipiat diaconus patenam, eamque a dextris sacerdotis extento brachio in altum usque Da propitius discoopertam teneat. Hic elevet manus sacerdos dicens.

PATER noster, qui es in cælis: Sanctificetur nomen tuum: Adveniat regnum tuum: Fiat voluntas tua, sicut in cælo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie: Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Sacerdos privatim, Amen.

LIBERA nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus, et futuris; et intercedente beata et gloriosa semperque Virgine Dei genitrice Maria, cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo atque Andrea, cum omnibus Sanctis, Hic cornmittat diaconus patenam sacerdoti, deosculans manum ejus; et sacerdos deosculetur patenam.

Postea ponat ad sinistrum oculum, deinde ad dextrum; postea faciat crucem cum patena ultra caput; et tunc reponat eam in locum suum,

dicens: da propitius pacem in diebus nostris: ut ope misericordiæ tuæ adjuti, et a peccato simus semper liberi et ab omni perturbatione securi. Hic discooperiat calicem, et sumat Corpus cum inclinatione, transponens in concavitate calicis, retinendo inter pollices et indices, et frangat in tres partes dum dicitur Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, secunda fractio qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, hic teneat duas fracturas in sinistra manu, et tertiam fracturam in dextera manu in summitate calicis, ita dicens: Per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Hic dicunt Preces in Prostratione quando dicendæ sunt.

Hic faciat tres cruces infra calicem cum tertia parte hostiæ dicendo:

PAX Domini ✠ sit ✠ semper ✠ vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Ad Agnus Dei dicendum, accedant diaconus et subdiaconus ad Sacerdotem, uterque a dextris, diaconus propior, subdiaconus remotior, et dicant privatim,

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.

Hic cruce signando, deponat dictam tertiam partem hostiæ in sacramentum Sanguinis, sic dicendo:

HÆC sacro✠sancta commixtio Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi, fiat mihi omnibusque summentibus salus mentis et corporis, et ad vitam æternam promerendam et capiscendam præparatio salutaris. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Antequam Pax detur dicat Sacerdos,

DOMINE, sancte Pater, omnipotens æternæ Deus, da mihi hoc sacrosanctum Corpus et Sanguinem Filii tui Domini nostri Jesu Christi ita digne sumere ut merear per hoc remissionem omnium peccatorum meorum accipere et tuo Sancto Spiritu repleri; et pacem tuam habere; quia tu es Deus solus et præter te non est alius, cujus regnum et imperium gloriosum sine fine permanet in sæcula sæculorum. Amen.

Hic osculetur corporalia in dextera parte et summitatem calicis, et postea osculetur diaconum, dicens:

PAX tibi et Ecclesiæ Dei.

R. Et cum spiritu tuo.

Diaconus a dextris Sacerdotis ab eo Pacem recipiat et subdiacono porrigat. Deinde ad gradum Chori ipse diaconus Pacem portet rectoribus Chori et ipsi Pacem Choro portent, uterque suæ parti, incipiens a majoribus. Post pacem datam, dicat sacerdos orationes sequentes privatim, antequam se communicet: tenendo hostiam duabus manibus.

DEUS Pater, fons et origo totius bonitatis, qui ductus misericordia Unigenitum tuum pro nobis ad infirma mundi descendere et carnem sumere voluisti, quam ego indignus hic in manibus teneo.

Hic inclinet se ad hostiam, dicens:

TE adoro, te glorifico, te tota mentis ac cordis intentione laudo et precor; ut nos famulos tuos non deseras, sed peccata nostra dimittas, quatenus tibi soli vivo ac vero Deo, puro corde et casto corpore, servire valeamus. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

DOMINE Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti; libera me, quæso, per hoc sacrosanctum Corpus et hunc Sanguinem tuum a cunctis iniquitatibus meis et ab universis malis; et fac me tuis semper obedire mandatis, et a te nunquam in perpetuum separari

permittas, Salvator mundi. Qui cum Patre et eodem Spiritu Sancto vivis et regnas, Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

CORPORIS et Sanguinis tui, Domine Jesu Christe, sacramentum, quod licet indignus accipio, non sit mihi iudicio et condemnationi; sed tua prosit pietate corporis mei et animæ saluti. Amen.

Ad Corpus dicat cum humiliatione antequam percipiat,

AVE in æternum, sanctissima Caro Christi, mihi ante omnia et super omnia dulcedo. Corpus Domini Jesu Christi sit mihi peccatori via et vita. In nomine Patris ✠ et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Hic sumat Corpus, cruce prius facta cum ipso corpore ante os. Deinde ad Sanguinem cum magna devotione, dicens:

AVE in æternum, cælestis potus, mihi ante omnia et super omnia dulcedo. Corpus et Sanguis Domini nostri Jesu Christi prosint mihi peccatori ad remedium sempiternum in vitam æternum. In nomine Patris ✠ et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Hic sumat Sanguinem; quo sumpto, inclinet se sacerdos et dicat cum devotione orationem sequentem:

GRATIAS tibi ago, Domine, sancte Pater, omnipotens æternæ Deus, qui me refecisti de sacratissimo Corpore et Sanguine Filii tui Domini nostri Jesu Christi; et precor, ut hoc sacramentum salutis nostræ quod sumpsi indignus peccator, non veniat mihi ad iudicium neque ad condemnationem pro meritis meis; sed ad profectum corporis mei et animæ saluti in vitam æternam. Amen.

Quæ dicta, eat sacerdos ad dextrum cornu altaris cum calice inter manus, digitis adhuc conjunctis sicut prius; et accedat subdiaconus, et effundat in calicem vinum et aquam; et resinceret sacerdos manus suas, ne aliquæ reliquiæ corporis vel sanguinis remaneant in digitis vel in calice.

Post primam ablutionem dicitur hæc oratio:

QUOD ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus; et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum.

Hic lavet digitos in concavitate calicis cum vino infuso a subdiacono; quo hausto, sequatur oratio:

HÆC nos communitio, Domine, purget a crimine, et cælestis remedii faciat esse consortes.

Post perceptionem ablutionum ponat sacerdos calicem super pate-

nam, ut si quid remaneat stillet; et postea, inclinando se, dicat:

ADOREMUS crucis signaculum: per quod salutis sumpsimus sacramentum.

Deinde lavet manus: diaconus interim corporalia complicit. Ablutis manibus et redeunte sacerdote ad dextrum cornu altaris, diaconus calicem porrigat ori sacerdotis, si quid infusionis in eo remanserit resumendum. Postea dicat cum suis ministris Communionem. Deinde facto signo crucis in facie vertat se ad populum, elevatisque aliquantulum brachiis et junctis manibus dicat

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deinde dicat Postcommunionem, juxta numerum et ordinem antedictarum orationum ante Epistolam.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Finata ultima Postcommunionem, factoque signo crucis in fronte, iterum vertat se sacerdos ad populum, et dicat:

Dominus vobiscum.

Deinde diaconus: Benedicamus Domino. In alio vero tempore dicitur, Ite missa est. Quotiescunque enim dicitur, Ite, missa est, semper dicitur

ad populum convertendo, et cum dici debeat, Benedicamus Domino, convertendo ad altare dicitur.

His dictis, Sacerdos, inclinato corpore junctisque manibus tacita voce coram altari in medio, dicat hanc orationem,

PLACEAT tibi, Sancta Trinitas, obsequium servitutis meæ, et præsta ut hoc sacrificium quod oculis tuæ majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptabile, mihi que et omnibus pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile. Qui vivis et regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Qua finita erigat se Sacerdos signans se in facie sua, dicens,

IN nomine Patris ✠ et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Et sic inclinatione facta, eo ordine, quo prius accesserunt ad altare in principio missæ, sic induti cum cæroferariis et cæteris ministris redeant. Sacerdos vero in redeundo dicat Evangelium:

IN principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil, quod factum est: in ipso vita erat, et vita erat lux hominum: et lux in tenebris

lucet, et tenebræ eum non comprehenderunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed et testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Et verbum caro factum est, et habitavit in nobis: et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Unigeniti a Patre, plenum gratiæ et veritatis.

Cum vero Sacerdos exuerit casulam et alia indumenta sacerdotalia, dicat Psalmos subscriptos cum Antiphona Trium puerorum. Ps. Benedicite sacerdotes usque ad finem cantici. Ps. Laudate Dominum in Sanctis ejus. Ps. Nunc dimittis cum Gloria Patri et Sicut erat.

Deinde dicitur tota Antiphona, Trium puerorum cantemus hymnum quem cantabant in camino ignis benedicentes Dominum.